

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως

Ν. Β. ΧΡΥΣΑΝΘΙΔΟΥ,

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΙΣ ΑΓΙΟΝ ΟΡΘΣ ΑΘΩ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΑΥΤΟΥ.

« Καί τοὺς θησαυροὺς τῶν πάλαι σοφῶν
» ἀνδρῶν, οὓς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βιβλίαις
» γράψαντες, ἀνελίττων, κοινῇ σὺν τοῖς φί-
» λοις διέρχομαι, καὶ ἂν τι ὀρώμεν ἀγαθὸν
» ἐκλεγόμεθα ».

ΣΟΚΡΑΤΗΣ πρὸς Ξενοφῶντι.

Ἐξήχθη ἐκ τοῦ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ

(Περίοδος Β', ἔτος Κ, ἀριθμ. 49)

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΙΔΗΣΙΣ.

Ἡ μετὰ χεῖρας ἔκθεσις ἀνεγνώσθη ἐν τῇ Μ' συνεδρίᾳ-
σει, τῇ 21 Δεβρίου 1880. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, ὁ κ. Ἰω.
Σακκελίων, ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἑταιρίας ἐν Πάτρῳ,
παρεπιδημοῦν, ποιεῖται παρατηρήσεις τινὰς περὶ τῶν ἐπι-
στολῶν Μακαρίου τοῦ Πατριῶν καὶ προτείνει ὡς παράρτημα
τοῦ Α' τόμου τοῦ Δελτίου ἵνα ἐκδοθῶσι τὰ νομικὰ ἀποσπλά-
σματα, ὡς καὶ τὰ ἀρχαῖα ἔγγραφα τῆς Μονῆς τοῦ Ἐσφιγ-
μένου.

Ἡ συνεδρίασις ἀποδέχεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ν. Β. ΧΡΥΣΑΝΘΙΔΟΥ

περὶ τῆς εἰς Ἁγίον Ὄρος Ἄθω ἀποστολῆς αὐτοῦ.

Πρὸς τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς ἐνταῦθα Ἑταιρίας
τῶν Μεσαιωνικῶν Ἐρευνῶν.

§

Ἡ κατὰ τὸν ἰούλιον τοῦ λήγοντος ἤδη ἔτους ΛΣΤ' τακτικὴ συνεδρίασις τῆς ἑταιρίας τῶν Μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν τοῦ ἐν Εὐρώπῃ μεγατίμου ὁμογενοῦς κ. Γ. Μαυροκορδάτου, τοῦ καὶ ἐπιτίμου μέλους διατελοῦντος τῇ ἑταιρίᾳ, ἀξιέπαινον πρὸς τὸ ἔθνοπρεπὲς ἡμῶν σωματεῖον δωρεὰν ἐκ 500 φράγκων, ἔγνω νὰ χρησιμοποίησιν μέρος αὐτοῦ πρὸς πραγματοποίησιν κοινοῦ πόθου, ἀναγραφέντος ἐν τῷ 8 ἄρθρῳ τοῦ κανονισμοῦ· καίτοι ὀλίγον εἶχεν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς ποσὸν καὶ κατὰ συνέπειαν οὐχὶ δεόντως ἠδύνατο ν' ἀμείψῃ τὸν ἀναλαμβάνοντα νὰ ἐργασθῆ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς διατάξεως ταύτης· ἀλλ' οὐχ ἤττον φρονοῦσα ὅτι ὤφειλε νὰ δείξῃ ὅτι δὲν ὀκνεῖ, δραττομένη εὐνοϊκῆς τινος περιστάσεως ἅμα μὲν νὰ σπεύδῃ εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπηγγελμένων, ἅμα δὲ νὰ χρησιμοποίῃ ὑπὲρ ἔθνοπρεπεστάτων σκοπῶν συνδρομὰς φιλιστορὸς τινος ἢ πατρῴζοντος ὁμογενοῦς, ἐνέκρινε μὲν διὰ τὸ παρὸν ἔτος τὴν εἰς Ἁγίον Ὄρος Ἄθω ἀποστολὴν ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐψηφίσατο δὲ μέρος τῆς χορηγίας ἐπὶ τῇ μεσαιωνογραφικῇ ταύτῃ ἀποστολῇ, τὸ δίδόμενον θεωροῦσα μᾶλλον ὡς δῶρον ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ ἢ ὡς ἀμοιβήν.

Ὁ ὑποφαινόμενος ἐκλεγείσ παμψηφεί ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ὅπως μεταβῶ εἰς τὸ ἀγιώλυμον Ὄρος Ἄθω, ἀνέλθων τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς τὸ μὲν ἕνεκα φίλτρου πρὸς τὴν υἱοθετοῦσαν τὴν ἀποστολὴν ἑταιρίαν, τὸ δὲ ἕνεκα εὐλαβείας, ἂν μοὶ συγχωρηθῇ

ἢ λέξει, πρὸς τὴν μέγαλ σκοπὸν, ὃν αὐτῇ ἡμεῖς οἱ ἰδρυταὶ ἐθέμεθα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν θησαυρῶν τοῦ μεταλλείου τῆς μεσῆλικος ἡμῶν ἱστορίας καὶ φιλολογίας· ἀμφότεροι δὲ, ἢ τε ἀποστέλλουσα ἑταιρία καὶ ὁ ἀποστελλόμενος εἶχομεν συγκυροῦσαν τὴν εὐκαιρίαν τῆς εἰς ἅγιον Ὄρος, χάριν ἰδίων μελετῶν, μεταβάσεως τοῦ κ. Μανουὴλ I Γεδεών, τοῦ καὶ προέδρου τῆς ἑταιρίας, ὅς καὶ ἀναλαβὼν τὰ πρὸς πρὸς μετάβασιν ἀπαιτούμενα συνετέλεσε κατὰ καθήκον πρὸς εὐόδωσιν τῆς ἀποστολῆς, αὐτοπροσώπως συνιστῶν τὸν τε σκοπὸν τῆς ἑταιρίας καὶ τὴν ἐπιχείρησιν· καὶ χάρις εἰς τὰς συστάσεις τοῦ ὑπὸ πάσης τῆς ἀγιορειτικῆς ἀδελφότητος ἀγαπωμένου ἡμετέρου προέδρου, εὐχὸν λίαν προθύμους τοὺς σὺν ἡγουμένους καὶ ἐπιτρόπους τῶν ἱερῶν Μονῶν, εἰς ἃς μετέβην πρὸς δ' εὐκλυσσιν τῆς μεσαιωνογραφικῆς ταύτης ἀποστολῆς.

Εἶναι περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι ἅπαντες οἱ πατέρες τῶν ἱερῶν Μονῶν, οἱ Θεματοφύλακες οὗτοι τῶν πολυτιμῶν πνευματικῶν Θησαυρῶν τῆς μεσῆλικος ἐποχῆς τοῦ ἑλληνισμοῦ, εἶναι πάνυ ἀξιέπαινοι, καθὼ πάντοτε μετὰ στοργῆς καὶ ἐνδιαφέροντος διατιθέντες τὰ μέσα πρὸς μελέτην ἀνετον τῶν διασωζομένων ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις αὐτῶν χειρογράφων.

§

Βεβαίως ὁ μεταβαίνων πρὸς μελέτην παλαιῶν χειρογράφων δὲν μεταβιβάζει εἰς χορευτικὴν ἐφεσπερίδα· ὀφείλει δὲ νὰ γινώσκῃ ὅτι χάριν τοῦ μεταβαίνοντος ἀπὸ πόλεως πολυτύρβου εἰς τὰ σπουδαστήρια ἐκεῖνα τῆς κατὰ Θεὸν φιλοσοφίας δὲν θ' ἀνατραπῶσιν αἱ τὸ κύρος αἰῶνων πολλῶν φέρουσαι διατάξεις τῆς μοναστικῆς πολιτείας· ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλην τὴν αὐστηρὰν διαίτην τῶν ἱερῶν σεμνείων, εἴτε τῶν ἰδιορρυθμῶς διοικουμένων, εἴτε τῶν κοινοβιακῶς διαγόντων, ὁ ξένος περιηγητὴς ἤθελεν εἶναι ὁ μεροληπτικώτερος τῶν ἀνθρώπων, εἴποτε ἐδυσφόρει διὰ τὴν ἔλλειψιν κρέατος ἐν ἡμέραις νηπτείας πανδῆμου ἢ διὰ τὴν παράβασιν τῶν νεωτέρων κανόνων τῆς μαγειρικῆς, οὓς ἀγνοοῦσιν οἱ προϊστάμενοι τῶν ἀρχονταρχικῶν, ἐν οἷς ἐξειζόμεθα. Ὁμολογῶ δὲ ὅτι συχνάκις εἶδον τοὺς προϊσταμένους τῶν ἱερῶν Μονῶν μετὰ πατρικῆς στοργῆς ἀναζητοῦντας ἢ δι' ἡμᾶς ἢ δι' ἄλλους ὁμογεεῖς τὰ καλλίτερα ἐδέσματα, ἐξ ὧν παράγουσιν αἱ πέ-

τοι τοῦ γεραροῦ Ἄθωνος. Τὸ κυριώτερον ὅμως εἶχομεν ἀπέναντι ἡμῶν καρδίας πατρικῶς ἡμᾶς ἀγαπώσας, καρδίας φιλογενῶς συγκινουμένας ἐπὶ ταῖς μεσαιωνογραφικαῖς μελέταις παντός ὁμογενοῦς, ὅταν οὗτος γινώσκῃ νὰ τιμᾷ καὶ γεραίρῃ τὰ ἐν ἀγίῳ Ὄρει καθεστῶτα καὶ θέσμιμα· ἡμεῖς τοῦτο μόνον ἔχοντες ὀδηγὸν ἐν παρομοίᾳ μεταβάσει εἰς οἰανδήποτε χώραν τῆς Ἀνατολῆς, φιλογενοῦς δὲ προθυμίας καὶ στοργῆς, ὡς ἐκπροσωποῦντες τὴν ἑταιρίαν, ἀπολαύοντες παρὰ πάσης τῆς ἀγιορειτικῆς ἀδελφότητος, οὐδὲν ἕτερον ἐζητοῦμεν ἐν ἐκάστη Μονῇ, εἰς ἣν μετεβαίνομεν, ἢ εὐλογίαν μετ' ἄρτου ξηροῦ ἰλαρῶς ἡμῖν παρεχομένην καὶ βιβλιοθήκην ἀξιοσπούδαστον μετὰ προθυμίας ἡμῖν ἀνοιγομένην. Καὶ ἀμφοτέρων, κύριοι, ἐτυγχάνομεν. Λυποῦμαι μόνον ὅτι ἰδιωτικαὶ ἐπέιγουσαι ὑποθέσεις μὲ ἠνάγκασαν πρὶν ἢ εἰδοποιήσω, καθηκόντως, τὴν ἑταιρίαν νὰ ἐπανακχμψῶ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν.

Κατὰ συνέπειαν ὑπομιμνήσκω τῇ ἑταιρίᾳ νὰ ἀπολύσῃ διὰ τὴν περὶ ἐμὲ προθυμίαν ταύτην καὶ περιποίησιν τὰ θέοντα εὐχαριστήρια γράμματα πρὸς τοὺς ὀσιωτάτους ἐπιτρόπους καὶ ἡγουμένους τῶν ἱερῶν Μονῶν Ἰβήρων, Παντοκράτορας, Ἐσφιγμένου, Σίμωνος Πέτρας, Ξενοφῶντος καὶ ἀγίου Παντελεήμονος· ἰδιαίτερα δ' εὐχαριστήρια πρὸς τοὺς ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς πατέρων προέχοντας κκ. Ἀθανάσιον ἀρχιμανδρίτην Σπαθῆν, Μελέτιον ἀρχιμανδρίτην καὶ Κύριλλον μοναχὸν Σπαθῆν τοὺς Ἰβηρίτας, Δανὴλ ἀρχιμανδρίτην Παντοκρατορινὸν τὸν ἐκ Θάσου, Λουκᾶν ἀρχιμανδρίτην καὶ πρῶτον ἡγούμενον τοῦ Ἐσφιγμένου, Δαμασκηνὸν ἱερομόναχον καὶ Θεοφύλακτον μοναχὸν τοὺς ἐκ τῆς Σίμωνος Πέτρας, Νεκτάριον καὶ Δαμιανὸν τοὺς ἐκ τῆς τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ τοὶ τῆς πανδῆμου ταύτης ἐκδηλώσεως τῆς ἡμετέρας εὐγνωμοσύνης δὲν ἐννοῶ νὰ στερήσω καὶ ἑτέρους τῶν φιλογενῶν ἐπιτρόπων καὶ ἡγουμένων ἄλλων Μονῶν, οἵτινες μετὰ προθυμίας ἀνέμενον τὴν ἡμετέραν ἐπίσκεψιν, ἢ ἐζήτησαν νὰ μεταβῶμεν εἰς αὐτάς· ἐννοῶ τὰς ἱερὰς Μονὰς Βατοπαιδίου, Φιλοθέου, Σταυρονικήτα, ἀγίου Παύλου, Διονυσίου καὶ Καρακάλλου.

§

Εἰς τέσσαρας ἰδίως βιβλιοθήκας διέτριψα μεταγράφων τὰ πρὸς μελέτην τῆς ἑταιρίας ἡμῶν χειρογράφα, εἰ καὶ ἐστερούμεν

ὁδηγιῶν ὑμετέρων, κύριοι, ἐν τῇ μεσαιωνογραφικῇ ταύτῃ ἀποστολῇ, ἀπλῶς δὲ μόνον ἔσπευδον εἰς πλήρωσιν τῆς ἐν τῇ ΔΣΤ' συνεδριάζει ἐκφραστῆσις εὐχῆς πρὸς ἔρευνακ νομικῶν ἰδίως χειρογράφων. Μετεγράφησαν δὲ κατὰ σειράν ἐν διαστήματι δύο περιήπου μηνῶν τὰ ἑξῆς.

Ἐκ τῶν χειρογράφων τῆς ἱερᾶς Μονῆς Παντοκράτορος.

Νομοκάνονος ὑπὸ Ἱεροθέου μοναχοῦ μεταγραφέντος περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος: Ἀποκρίσεις Νικήτα τοῦ μακαριωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας πρὸς Κωνσταντῖνον ἐπίσκοπον Δυρραχίου — Ἰωάννου πατριάρχου κανονικαὶ ἀποκρίσεις, τῷ 1560, ἰνδικτιῶνος δ' — Ἰωάννου Κίτρος πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Δυρραχίου: καὶ τὰ τρία παραπεφρασμένα εἰς τὴν τότε λαλομένην γλῶσσαν κατέχουσι σελίδας μεγάλας 12 (εἰς φύλλον).

Ἐπίγραμμα εἰς Θεόδωρον σχολάριον ἐν τῷ Βατοπεδίῳ τεθαμμένον Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου — Βιογραφικαὶ μικραὶ σημειώσεις περὶ Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου καὶ Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου — Ἐπιστολὴ Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου πρὸς Ματθαῖον τὸν Καμαριώτην — Στίχοι τινὲς μικροῦ τινος ποιήματος ἀνωήμως, εἰς σελίδας μικρὰς 8.

Ἐκ τῶν χειρογράφων τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ἐσφιγμένου.

Ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ νέου ὁσιομάρτυρος Ἀγαθαγγέλου τοῦ Ἐσφιγμένου, συνταχθείσης ὑπὸ Γερμανοῦ ἱεροκήρυκος τοῦ Πελοποννησίου, τοῦ κατόπιν ἐκδότου τῆς Εὐαγγελικῆς Σχληπιγγος, τοῦ Ἐσφιγμένου (αωιθ'): ὁ πρόλογος καὶ αἱ ἐπιστολαὶ Γρηγορίου πατριάρχου Κωνσταντινῶν καὶ Ματθαίου τοῦ μητροπολίτου Αἴνου καὶ ἀκολούθως Κυζίκου πρὸς τὸν Γερμανόν, εἰς σελίδας μεγάλας 2.

Νόμου πολιτικο-ἐκκλησιαστικοῦ συντεθέντος εἰς ἀπλὴν φράσιν ὑπὸ τοῦ πανιερω ἐπισκόπου Καμπανείας κύρ Θεοφίλου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων (1798) τὰ ἐπιγράμματα, ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων, τὰ προλεγόμενα περὶ νόμων ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικοῦ καὶ τὰ κεφάλαια Α' Β' Γ' Δ' Ε' III καὶ ΔΣΤ'. Κανόνων νομικῶν τὰ ἀναγκασιώτερα. Περὶ λέξεων νομικῶν τινῶν σημασίας (σελίδες 54 μεγάλαι).

Ματθαίου τοῦ Ἐξεβῶν ἐπισκόπου διὰ τὸ μονήριον τοῦ ἁγ. Γεωργίου Παριάκου ἀφιερωτικὸν (τοῦ ἔτους 1358).

Ἰακώβου μητροπολίτου Σερρών περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως τοῦ μονηρίου Παριάκου γράμμα ἀφιερωτικὸν (τοῦ ἔτους 1360).

Παλαιολόγου Φρατζῆ στρατοπεδάρχου γράμμα (ἰνδικτιῶνος γ' ἀχρονολόγητον).

Τῆς ἐν ἁγίῳ ὄρει ἱερᾶς Συνάξεως γράμμα (τοῦ ἔτους 1527).

Παΐσιου πατριάρχου ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον γράμμα κατὰ τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς Χελανδαρίου, ἰνδικτιῶνος α' (ἴσως τῷ 1652).

Γράμμα τῆς ἱερᾶς Συνάξεως ἕτερον τῷ ζο (1562).

Ἐτερον γράμμα τῆς ἱερᾶς Συνάξεως περὶ τῆς ἀλλαγῆς τῆς Βάνιτζας μετὰ τὸν πλησίον τοῦ Βατοπεδίου ἀγρὸν, οὗτινος τὸ πρωτότυπον σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου, ς' ωκδ' (1316).

Περὶ τῆς βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀρχαίων βιβλίων τῆς Μονῆς Ἐσφιγμένου, (σημειώσεις τοῦ Θεοδωρήτου, 1804).

Χρυσόβουλλον τοῦ βασιλέως Στεφάνου Σερβίας, ἰνδικτιῶνος ιδ' (ἀχρονολόγητον).

Γράμμα πραιτήριον Γερμανοῦ καὶ Πέτρου τῶν μοναχῶν, τῷ ς' φμγ' (1036) ἰνδικτιῶνος γ' γραφὲν χειρὶ Διονυσίου μοναχοῦ τοῦ Βερροιώτου.

Χρυσόβουλλον τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου τοῦ νέου (1320).

Γράμμα πραιτήριον, τῷ ς' ωθ' ἔτει (1301) ὑπὸ Ἰωάννου ἀναγνώστου καὶ ταβουλαρίου τῆς μεγάλης μητροπόλεως Σερρών τοῦ Φαλακροῦ.

Γράμμα ἀφιερωτικὸν πρὸς τὴν Μονὴν Ἐσφιγμένου Μανουὴλ ἀνθρώπου τῶν ἀμνῶν, Δημητρίου γαμβροῦ τοῦ Γαϊτάνη, Κωνσταντῆ τοῦ Χαλκιά ὑπὸ τοῦ γραφέως Ἀλεξίου κατὰ τὴν ἰε' ἰνδικτιῶνα (ἀχρονολόγητον).

Δηλωτήριον γράμμα Σάββα μητροπολίτου Σερρών ὑπογραφόμενου Σλαβωνιστί, Ἰνδικτ. γ', ς' ωγ' (1365).

Σιγγιλιῶδες γράμμα Καλλινίκου πατριάρχου (τῷ 1804) — Σελ. μικραὶ 58.

Ἐκ τῶν χειρογράφων τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ξεροφῶντος.

Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου ποίημα ἦτοι κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον μετὰ περιληπτικῆς περιγραφῆς τοῦ χειρογράφου — Δημητρίου ἱε-

ρέως Σουρούμη, τοῦ καὶ μεταγραφῆς τοῦ ἄνω ποιήματος τῷ 1694, τροπάρια ἐγκωμιαστικά εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν Σταυρὸν ἐν ἀκροστιχίδι (σελ. 8).

Θεοφίλου τοῦ Κορυθαλέως ἐπιστολὴ πρὸς Σκαρλάτον, προτασομένη τῆς εἰς Γεωγραφίαν καὶ πρότερον εἰς θεωρίαν σφαιρικὴν εἰσαγωγικῆς συνόψεως μετὰ περιγραφῆς τοῦ χειρογράφου ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἀναβρετῆς ρήτορος Παρθενίου ἀρχιθύτου, μεταγραφέντος τῷ 1633 (τελ. μικραὶ 8).

Θεοκλήτου Βυζαντίου περὶ ἑρμηνείας καὶ μεταφράσεως εἰς ἀπλὴν γλῶσσαν τῶν ἱερῶν κανόνων, ὡς καὶ περὶ ἀρχῆς καὶ συστάσεως τῶν πολιτικῶν νόμων, τῷ 1767, (σελ. μικραὶ 24).

Ἐκ τῶν χειρογράφων τῆς ἱερᾶς Μοῦσῆς τῶν Ἰβήρων.

Νομικοῦ χειρογράφου τοῦ ΙΕ' αἰῶνος κερύλλια διάφρα· περὶ τῆς συγγενείας τῶν βαθμῶν (ψήρισμα τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κυροῦ Ἰωάννου πρὸς τινὰ μητροπολίτην περὶ γάμου (Ζ' βαθμῶν), ἐκτεθὲν παρὰ Νικήτα διακόνου τοῦ χαρτοφύλακος—Ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ ἁγίου Ὁρους Σινᾶ ἀποδιδασκαλίαι ψυχωφελεῖς (σελ. μικραὶ 16).

Σημ. Εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην προσέθηκα Σύνοψιν νομικοῦ βιβλίου ὑπὸ Ἰωάννου Ἰσπαναίου Πελοποννησίου καὶ Δημητρίου Γεωργίου Ἰωαννίτου, ἐκδοθέντος τῷ 1753, καὶ ἀγνώστου πᾶσι τοῖς παρ' ἡμῖν βιβλιογράφοις Α. Π. Βρετῶ, Κ. Σάββα καὶ Π. Λάμπρω, οὗ μετέγραψα καὶ τὰ ἐν τέλει ἔμμετρα γνωμικὰ χρηστοηθείας τοῦ Ἰσπαναίου τούτου ἕως. (σελ. μικραὶ 25)

Περιγραφή τῆς Ἱερουσαλήμ, ἥτοι Προσκυνητᾶριον τῆς ἀγίας γῆς διὰ στίχων ὑπὸ Μικαρίου ἱερομονάχου τοῦ Κρητὸς ἐκ χειρογράφου τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἢ τοῦ τέλους τοῦ ΙΣΤ', κατέχει σελ. μικρὰς 70 καὶ στίχους 1400 σχεδόν.

Ἐπιστολαὶ Μακαρίου τοῦ Πατρῆου καὶ ἄλλων λογίων τοῦ ΙΖ' καὶ ΙΙΙ' αἰῶνος, τὸν ἀριθμὸν 36 (σελ. μικραὶ 56).

Σημ. Αἱ ἐπιστολαὶ εἰσὶν 20 Μακαρίου τοῦ Πατρῆου πρὸς τοὺς πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως Γεράσιμου, Ἀλεξάνδρειας Κοσμά, Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου καὶ Μελέτιου, τοὺς μητροπολίτας Σμύρνης Νεόφυτου ἀρὰ μίαν, καὶ Δήμου

Ἰωαννίκιου (3)· τῷ μεγάλῳ διερμηνεῖ καὶ λογοθέτῃ Ἀλεξάνδρῳ, τῷ διερμηνευτῇ τῆς κραταιᾶς βασιλείας Γεωργίῳ τῷ ἡγεμόνι Βλαχίας Νικολάῳ Ἀλεξ. Μαυροκορδάτῳ τῷ μεγάλῳ πρωτοσυγγέλῳ καὶ διδασκάλῳ Ἀζαρίᾳ τῷ διδασκάλῳ Ἀγαπίῳ τῷ λογιωτάτῳ ἱερομονάχῳ Δαμασκηνῷ τῷ λογιωτάτῳ κυρίῳ Γερασίμῳ, καὶ τῷ διδάσκαρτι ἐν Χίῳ Γρηγορίῳ ἀρὰ μίαν τῷ πρωτοψάλτῃ τῆς μεγ. Ἐκκλησίας Ἰωάννῃ (2). Τῷ ἡγεμόνι Βλαχίας Νικολάῳ Ἀλεξ. Μαυροκορδάτῳ ὡς ἐκ μέρους τῶν ἐροητῶν τῆς ἐν Γαλατῶν Ἐκκλησίας τῆς Παραγίας Καπατίας—Ἰωάννου τοῦ πρωτοψάλτου τῷ Μακαρίῳ πύθαρῳ: (1)—Πέτρου Ἰθακησίου τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ—Ἰωάννου Τριπολίτου τῷ λογιωτάτῳ Γεωργίῳ 2 ἐπιστολαὶ εἰς ἡρωλεγειὸν μέτρον—Ἐφραίμ μοναχοῦ τῷ μοναχῷ Σισώῃ (1)—Γρηγορίου Ἱεροσολυμίτου, ἕως τοῦ ἐν Χίῳ διδάσκαρος, τῷ παραιοψάλτῳ Θεοφάνει (1), τῷ διδασκάλῳ Μακαρίῳ (;) (1) καὶ τρεῖς ἄλλαι τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀδελφούς—Ἀδελφῶν ἐπιστολαὶ 6: τῷ ἐν Σμύρῃ διδάσκαρτι Δωροθέῳ Βουλιουᾶ· τῷ εὐγενεστάτῳ κυρίῳ Μαρολάκῃ τῷ ἀρχοντι Παραγιώτῃ καὶ τῷ Κώνστα λογίῳ Χίῳ ἀρὰ μίαν· Παύλῳ Μοσχοπολίτῃ ἱατρῷ τοῦ ἡγεμόνος Μαυρογένους (2).

Μαξίμου μοναχοῦ τοῦ Πλανούδη ἐπιστολαὶ τὸν ἀριθμὸν 55, ἐκ χειρογράφου τοῦ ΙΔ' αἰῶνος (σελ. μικραὶ 96).

Σημ. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἐπιγράφονται: Τῷ Φιλανθρωπικῷ (6)—Τῷ Μελχισεδέκ καὶ τῷ λογοθέτῃ τῶν ἀγελῶν Φακρασῇ (ἀρὰ 5)—Τῷ πρωτοσεβαστῷ (4)—Τῷ Βέκκῳ κυρῷ Γεωργίῳ (5)—Τῷ Βρυσεννίῳ καὶ τῷ Παλαιολόγῳ κυρῷ Ἀνδρονίκῳ (ἀρὰ 5)—Τῷ ὀρφανοτρόφῳ Λέοντι τῷ Βαρδαλίῃ Ἰωάννῃ τῷ Ζαρίδῃ τῷ Νικομηδείας, τῷ δεσπότῃ καὶ Γρηγορίῳ μοιάζοντι, τῷ αὐτοῦ ὀμιλητησίῳ (ἀρὰ 2)—Τῷ αὐτοκράτῳ, τῷ καρικλείῳ, τῷ Ἀδριανουπόλεως, Δημητρίῳ τῷ Σγουροπούλῳ, τῷ ἐξάρχῳ καὶ λογοθέτῃ Φαπῇ, τῷ κυρῷ Ἰγνατίῳ, τῷ Δούκα, τῷ Μερκουρίῳ, τῷ ἱατρῷ, τῷ Πρωτοβεστιάριῳ Μουζάλωρι, Μαρουήλ τῷ Φιλῇ, τῷ λογοθέτῃ τοῦ δρόμου τῷ Γλυκεῖ, τῷ μεγάλῳ Παπίᾳ, τῷ Αὐτορειαῶ, ἐξισωτῇ ὄντι τῆς βυουλίδος τῶν πόλεων (ἀρὰ 1), ἀπευθύνονται δηλοῦν πρὸς ἐν καὶ εἴκοσι πρόσωπα.

Ματθαίου Μυρέων κανών κατὰ πασῶν τῶν αἰρέσεων καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Ἀβέρκιον πρωτοσύγγελον Ἀδριανουπόλεως, μετ' ἀποσπασμάτων ἑτέρου κανόνος (σελ. μικραὶ 16).

Θεοφάνους ἱερομονάχου τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῆς Μονοῦζου ἐν Ἰμβρῷ ἀσκουμένου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον κατὰ τῆς ἐν Φλωρεντία συνόδου (σελ. μικραὶ 8).

§

Ἄν καὶ δὲν θεωρῶ περατωθεῖσαν τὴν ἐντολὴν, ἣν μοι ἀνεθέσατε, φρονῶ ὅμως ὅτι τὰ ὑπ' ἐμοῦ μεταγραφέντα εἰσὶν ἀρκετὰ ἀναλόγως τοῦ πρὸς διαμονὴν ἐν Ἄθω ταχθέντος μοι χρόνου· ἡ ἐταιρία ἡμῶν ἠδύνατο νὰ ᾖ σήμερον κάτοχος ὀγκωδεδεστικῆς συλλογῆς ἀπογράφων, εἴπερ ἤθελε νὰ ὑποστηρίξῃ μακροτέραν διαμονὴν μου ἐν ἀγίῳ Ὄρει χρηγοῦσά μοι τὴν δικαίαν ἀμοιβὴν, ὑπ' ὅψιν ἔχουσα ὅτι, ὡς ἐν τῷ λήξαντι ἀκαδημαϊκῷ ἔτει, οὕτω καὶ ἐν τῷ παρόντι θὰ εὔρεθῃ προστάτης τῶν ἐθνικωτάτων, τῶν φερωνύμων αὐτῆς μελετῶν. Θὰ εὔρεθῃ δὲ, φρονῶ, τοιοῦτος προστάτης μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες σαφῶς βλέπουσιν ἤδη ὅτι ἡ ἡμετέρα ἐταιρία δὲν ἐζήτησεν, οὐδὲ ζητεῖ τὴν προσωρινὴν φήμην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ παράσχη εἰς ἄλλους ὁμίλους ἢ ἀκαριαία λάμψις μιᾶς θεατρικῆς παραστάσεως. Τὸ ἔργον ἡμῶν ἔσται πᾶσι ἀκτῆμα ἔσαεί».

Ἵποσημειοῦμαι

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 10 δεκεμβρίου 1880.

Ὁ γενικὸς γραμματεὺς.

N. B. ΧΡΥΣΑΝΘΙΔΗΣ.

 SISMAPOGGIO
MILANO

g. 10

 SISMANOGLIO
MEGARÒ